

FUNKČNÍ PLURALITA JAZYKA V KONTEXTUALIZOVANÉM DISKURZU: ZPRÁVA O MEZINÁRODNÍ KONFERENCI *EIGHTH BRNO CONFERENCE ON LINGUISTICS STUDIES IN ENGLISH*

Ve dnech 12.–13. září 2019 se na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně konala osmá mezinárodní anglistická konference *Eighth Brno Conference on Linguistics Studies in English*. Tato lingvistická konference, tradičně organizovaná týmem lingvistů pracujících na Katedře anglického jazyka a literatury (Olga Dontcheva-Navratilova, Renata Povolná, Martin Adam, Renata Jančaříková, Irena Hůlková, Irena Headlandová Kalischová, Radek Vogel a Martin Němec), se tentokrát zaměřila na téma *Funkční pluralita jazyka v kontextualizovaném diskurzu*. Zvolená tematická zaměření přirozeně vyplývá z dlouholetého zájmu týmu o výzkum autentického diskurzu s ohledem na pluralitu funkcí, jež jazyk může hrát v mezilidské komunikaci ve spojení se širokou škálou jazykových prostředků, které mohou tyto funkce vyjadřovat. Významnými aspekty tohoto pojetí lingvistického výzkumu jsou také zohlednění role kontextu při výběru konkrétních funkcí a jejich jazykové realizace v různých žánrech a diskurzech, a důraz na potenciál diskurzu nejen odrážet, ale i ovlivňovat a vytvářet reprezentace reality a sociálních vztahů ve společnosti. Konference se zúčastnili lingvisté z České republiky a nejrůznějších zemí Evropy (Německo, Rakousko, Slovensko, Belgie, Ukrajina, Polsko, Chorvatsko, Rusko a Severní Makedonie) a jiných koutů světa (Japonsko, Nigérie a Tchaj-wan).

Konference byla spojena s projektem *Persvaze v anglickém a českém specializovaném diskurzu* financovaném Grantovou agenturou České republiky, do kterého byly někteří z členů týmu zapojeni. Hlavním cílem jak projektu, tak i konference bylo prozkoumat mosty, které se budují v časovém rozpětí mezi jakobsonovským pojetím jazykových funkcí, hallidayovským funkčně-systémovým přístupem k jazyku a moderními specializovanými diskurzy, definovanými jako použití jazyka v typických kontextech specializované diskursní komunity napříč akademickou, technickou a profesní oblastí a jejich diversifikace v rámci žánrů, kultur a časů.

Ústřednímu tématu konference se věnovaly všechny tři plenární přednášky. V úvodní přednášce se Josef Schmied (Technische Universität Chemnitz) pozastavil nad otázkou potenciálních možností a limitů diskurzů na příkladech akademických a žurnalistických textů a interakce mezi člověkem a humanoidy jakožto plně uznávanými partnery v diskurzu a učení. Druhý plenární příspěvek prvního dne přednesla Julia Hüttner (Universität Wien), která se zaměřila na problematiku vysokoškolského a středoškolského vzdělání v anglickém jazyce a na diskurzy různých disciplín, ve kterých dochází k prolínání výuky obsahu a jazykových dovedností. Na začátek druhého konferenčního dne rozmanitost zkoumaných diskurzů doplnila plenární přednáška Markéty Malé (Univerzita Karlova), věnovaná výzkumu dětské literatury z hlediska korpusové analýzy frazeologie.

Příspěvky účastníků byly sdruženy do několika tematických sekcí: specializovaný diskurz, akademický diskurz, mediální diskurz, diskurz studentů (*learner discourse*) a sociolingvistická variace v angličtině. V sekcích o specializovaném diskurzu zazněly jak příspěvky zaměřené na určení a kontextuální ukotvení charakteristických rysů profesních diskurzů obecně, tak i příkladové kvantitativní a kvalitativní stu-

die popisující specifické syntaktické, frazeologické, stylistické, pragmatické a diskurzivní aspekty jednotlivých specializovaných diskurzů, např. reklam kosmetiky, stomatologického obchodování, architektury a diskurzu Evropské unie. Společným prvkem těchto studií byl funkční přístup k jazykovým jevům a důraz na kontextové faktory, podmiňující volbu přesvědčovacích strategií a jazykových prostředků v profesionální komunikaci.

Značnou pozornost přilákal již tradičně výzkum akademického a studentského diskurzu. Kromě kontrastivních studií, zkoumajících interkulturní variaci a roli angličtiny jako *lingua franca* v akademickém a profesním kontextu, zazněly také příspěvky usilující o určení indikátorů studentského akademického jazyka na základě diskurzivní analýzy a korpusové studie frazeologie. Pozornost byla věnována i novým žánrům akademické komunikace, jako jsou blogy studentů a výzkumníků. Příležitost představit svoje projekty v různých stádiích rozpracovanosti dostali i mladí výzkumníci z doktorského studijního programu Didaktika cizího jazyka na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity. Jejich práce zaměřené na funkce modality, strategie omluv a využití korpusových nástrojů a elektronické zpětné vazby pro vývoj akademického psaní kombinují lingvistickou analýzu s didaktickými postřehy potřebnými pro aplikace výsledků lingvistického výzkumu ve výuce angličtiny jako cizího jazyka na základních, středních a vysokých školách.

Příspěvky věnující se dynamické sféře mediálního diskurzu se zaměřily na vytváření dojmu moci a na role žánru jakožto určujícího faktoru pro zvolení typu lexikální a gramatické evaluace v nových formách mediální komunikace, poskytující čtenářům příležitost aktivně se účastnit informačního toku, jakými jsou chatovací místnosti a jiné druhy on-line novinářského diskurzu. Představený sociolingvisticky zaměřený výzkum pojednával o reprezentaci a vnímání jinakosti v různých specializovaných diskurzech a o specifických rysech tanzanské angličtiny v twitterové komunikaci.

Přes velkou tematickou rozmanitost přednesené příspěvky poskytly ucelený pohled na výzkum kontextuálně ukotveného anglického diskurzu v současné době, kdy je angličtina mezinárodním jazykem profesní a akademické komunikace. Je zřejmé, že tato krátká zpráva poskytuje jen rámcový přehled o tematické a metodologické zaměřenosti představeného bádání a nemůže vystihnout celou hloubku a komplexnost konferenčního dění. Lze však s jistotou říci, že osmá mezinárodní anglistická konference *Eighth Brno Conference on Linguistics Studies in English* poskytla lingvistům z České republiky i ze zahraničí výbornou příležitost vznést řadu podnětných otázek, navázat nové kontakty a diskutovat o svých současných a budoucích výzkumných projektech. Podrobnější přehled nových poznatků poskytne sborník, který zveřejní vybrané příspěvky představené na konferenci.